

Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Lausunto Sote-uudistuksesta

1. Tavoitteet

Yhdistyksemme yhtyy pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen tavoitteeseen kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut kaikille Suomessa asuville sekä parantaa näiden palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta ja vastaamista erityisesti yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin, kuten väestön ikääntymiseen, huoltosuhteen heikkenemiseen ja julkisen talouden kustannusten kasvun hillitsemiseen.

Yhdymme myös uudistuksen tavoitteeseen muodostaa nykyistä kantokykyisempien toimijoiden yhtenäinen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelurakenne, jolloin palvelut koottaisiin yhden päätöksenteon, johtamisen ja budjetoinnin alle. Kannatamme myös kustannusten kasvun hillitsemistä hallinnollisilla, rakenteellisilla ja toiminnallisilla muutoksilla, jos niillä tehostetaan palvelutuotantoa sekä saadaan aikaan nykyistä parempaa tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Hyvältä kuulostaa myös palvelurakenne, jossa yksi järjestäjä vastaisi lähtökohtaisesti asiakkaan kaikista sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluista, mikäli se sisältää kannusteen huolehtia asiakkaan palveluista tarveperusteisesti, oikea-aikaisesti ja kustannusvaikuttavasti.

2. Sote-maakunnat, aluejako ja niiden hallinnon ja talouden järjestäminen

Se, että esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu kunnilta uudelle perustettavalle hallintotasolle sote-maakunnille, joita syntyisi peräti 21 Uudenmaan ja Helsingin erityisjärjestelyineen ja näiden lisäksi perustettaisi vielä viisi yhteistoiminta-aluetta, vaikuttaa yhdistyksemme mielestä mieluummin hallintokustannuksia kasvattavasti kuin kustannusten kasvua hillitsevältä, eli hallintorakenne näyttäisi olevan pahasti ristiriidassa edellä esitettyjen tavoitteiden kanssa mukaan lukien palvelujensaatuuden ja saavutettavuuden parantaminen erityisesti ikääntyvän väestön pelastus- ja perusterveydenhoidon palvelujen saatavuuden osalta.

Helsingiläisenä eläkeläisyhdistyksenä ehdoton kantamme on, että hallintouudistuksella ei saa heikentää Helsingin kaupungin nykyisiä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluja, ei niiden saatavuutta, saavutettavuutta, laatua eikä varsinkaan rahoitusta.

3. Sosiaali- ja terveydenhuolto

Yhdistyksemme ei vastusta ehdotusta, että sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erikoistason järjestämisvastuu koottaisi yhden järjestäjän eli sote-maakuntien vastuulle, eikä sitä, että ehdotus kokoaisi myös toiminnan yhden budjetin alaisuuteen edellyttäen, että perustettavan,

uuden hallintorakenteen kustannukset pystytään kattamaan kokonaisverotusta kiristämättä ja siten, että helsinkiläisten eläkeläisten palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja laatu eivät vaarannu.

Meille on kirjaimellisesti elintärkeää saada terveystalvumme ja nimenomaan pelastuspalvelut heti, kun niitä tarvitsemme.

Kannatamme periaatetta, että palvelujen järjestämisvastuu on riittävän vahvalla julkisen sektorin toimijalla, omassa tapauksessamme Helsingin kaupungilla ja pidämme hyvänä sitä, että kaupunki järjestämisvastuunsa nojalla voi niin halutessaan aina ja ilman lakisääteisiä rajoituksia, käyttää hyväkseen yksityisen ja kolmannen sektorin yrityksiä varmistamaan palvelujen helpon ja nopean saatavuuden.

Kun esityksessä todetaan, että...

”Palvelut tulisi toteuttaa yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä maakunnan väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, lähipalveluina. Palveluja voitaisiin koota suurempiin kokonaisuuksiin sote-maakunnan alueella silloin, kun se on tarpeen niiden saatavuuden ja laadun turvaamiseksi tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.”

...toivomme, ettei ”väestön tarpeet huomioon ottavien lähipalvelujen” ja ”kustannusvaikuttavan ja tehokkaan toteuttamisen edellytysten” välille synny ristiriitaa esimerkiksi siten, että pieniä, kodinomaisesti toimivia vanhusten hoivayksiköitä yhdistetään suuriksi laitospaikoiksi vanhusten säilöntäpaikoiksi. Se ei mielestämme olisi enää väestön tarpeiden huomioon ottamista vaikka onkin kustannustehokasta.

Eläkeläisjärjestönä haluamme korostaa sosiaali- ja terveystalvujen saamista vaivattomasti ”yhdeltä luukulta”, pelastustoimen ja sairaaloiden päivystyspalvelujen nopeaa ja laadukasta toimintaa sekä perusterveydenhoidon ja erikoissairaanhoidon hoitopolkujen saumatonta yhteistoimintaa. Kannatamme esityksen sisältämää palvelusetelien tarjoamista palvelujen saatavuuden varmistamiseen, mutta epäilemme palvelumaksujen käyttöönottoa, koska maksu muodostaisi vanhukselle kynnyksen hakeutua terveystalviin ajoissa, ei rahanpuutteen, vaan vanhuuden mukanaan tuoman säästämissänteen vuoksi. Helsingin kaupunki ei ole palvelumaksuja perinyt, joten niitä ei lainsäädännöllä tulisi palveluntuottajille asettaa.

Liisa Hanganmäki
puheenjohtaja

Aulis Laakso
sihteeri